

สารของสมเด็จพระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2

ในโอกาสเฉลิมฉลองวันสันติสากล

1 มกราคม 1988 / 2531

เสรีภาพในการนับถือศาสนา เจือนไขของสันติภาพ

ในวันแรกของปีนี้ ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งดำเนินมาถึง 20 ปีแล้ว โดยการส่งสารถึงผู้นำประเทศ และองค์การนานาชาติทั้งหลาย รวมทั้งพี่น้องชายหญิงของข้าพเจ้าทั่วโลก ผู้ซึ่งมีจิตใจที่จะแสวงหาสันติภาพ ทั้งนี้เพราะข้าพเจ้ามั่นใจว่าการพิจารณาไตร่ตรองร่วมกันถึงขุมทรัพย์สันติภาพอันประมาณค่ามิได้นั้น เป็นหนทางหนึ่งในการสร้างสันติภาพด้วย

หัวข้อข้างต้น ซึ่งข้าพเจ้าขอเสนอสำหรับการพิจารณาของทุกคนในปีที่เกิดมาจากเหตุผล 3 ประการด้วยกัน

ประการแรก เสรีภาพในการนับถือศาสนา ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันขาดไม่ได้ของศักดิ์ศรีมนุษย์แต่ละคนนั้น เป็นคิลามุมเอกของโครงสร้างสิทธิมนุษยชน และเพราะเหตุผลนี้ เสรีภาพในการนับถือศาสนาจึงเป็นปัจจัยที่ไม่อาจทดแทนได้ ในความดีของแต่ละคนและของสังคมทั้งมวล รวมทั้งเป็นความสำเร็จสมปรารถนาส่วนตัวของแต่ละคนด้วย นี่หมายความว่าเสรีภาพของแต่ละบุคคลและชุมชนที่จะนับถือ และปฏิบัติศาสนาของเขานั้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการอยู่ร่วมกันโดยสันติของมนุษยชาติ สันติภาพซึ่งได้รับการสร้างขึ้นและผนวกเข้ากันในทุกระดับของสังคมมนุษย์นั้น วางรากฐานในเสรีภาพและในมโนธรรมที่เปิดรับสังขธรรม

นอกเหนือจากนั้น การละเมิดใดๆ ต่อเสรีภาพในการนับถือศาสนา ไม่ว่าจะโดยเปิดเผยหรือซ่อนเร้นก็ตาม เป็นการทำลายพื้นฐานของการสร้างสันติภาพเช่นเดียวกับการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานอื่นๆ ของมนุษย์ สิบปีหลังการประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะทำให้การเฉลิมฉลองกันในเดือนธันวาคมนี้ เราจำต้องยอมรับว่าประชาชนนับจำนวนเรือนล้านในส่วนต่างๆ ของโลก ยังต้องทนทุกข์ทรมานเพราะความเชื่อทางศาสนาของตน พวกเขาตกเป็นเหยื่อของกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมและกดขี่ บางครั้งก็ตกเป็นเหยื่อของการประทัดประหารอย่างเปิดเผยหลายๆ ครั้งที่พวกเขาตกเป็นเหยื่อของรูปแบบการกีดกันอันแยบยลต่อศาสนิกชนและชุมชนสถานการณ์เช่นนี้ ในตัวมันเองเป็นสิ่งที่สุดท้ายจะทนได้และยังเป็นกลางไม่ดีสำหรับสันติภาพด้วย

นอกจากนั้น ข้าพเจ้าใคร่ที่จะรำลึกและถือเป็นการทรงจำอันมีค่า ถึงประสบการณ์ของวันแห่งการภาวนาที่อัลซีซี เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 1986 การมาร่วมชุมนุมกันครั้งยิ่งใหญ่ของบรรดาฟิ

น้องชายหญิง ซึ่งมาชุมนุมร่วมกันภาวนาเพื่อสันติภาพนั้น เป็นนิมิตหมายสำหรับโลก ผู้แทนของชุมชน ศาสนาหลักๆ จากทั่วโลก ได้แสดงความมั่นใจร่วมกัน โดยปราศจากความสับสนและการผสมปนเปกันว่า “สันติภาพเป็นของประทานจากเบื้องบน” พวกเขาได้พยายามแสดงถึงความผูกพันที่อธิษฐานเพื่อสันติภาพ ต้อนรับสันติภาพและทำให้สันติภาพเกิดผล โดยการเลือกปฏิบัติตนด้วยความเคารพ ด้วยความสมานฉันท์และภราดรภาพ

1. คักดีศรีและเสรีภาพของมนุษย์

สันติภาพไม่ใช่เพียงภาวะของการปราศจากความขัดแย้งและสงครามเท่านั้น แต่เป็น “ผลที่เกิดจากระเบียบอันพระผู้สร้างได้ทรงจารึกไว้ในสังคัมมนุษย์” (พระธรรมนูญว่าด้วยพระศาสนจักรในโลกสมัยนี้, ข้อ 78) มันเป็นผลงานของความยุติธรรม และด้วยเหตุนี้จึงเรียกร้องให้มีการเคารพสิทธิของทุกคน และการปฏิบัติหน้าที่ตามสิทธินั้นๆ ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวพันกันอย่างแท้จริงระหว่างความต้องการความยุติธรรม ความจริง และสันติภาพ (เทียบ สมณสาสน์ *สันติภาพในโลก*, ข้อ I และ III)

ตามระเบียบอันนี้ ซึ่งเป็นพระประสงค์ของพระผู้สร้าง สังคมได้รับการเรียกร้องให้จัดระบบตนเอง และทำหน้าที่ของตนเพื่อบริการมนุษย์และเพื่อความดีของส่วนรวม แนวทางที่สำคัญของระเบียบนี้สามารถตรวจสอบได้ด้วยเหตุผล และค้นพบได้ในประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์ การพัฒนาของสังคมศาสตร์ในยุคปัจจุบัน ได้ช่วยเพิ่มพูนความสำนึกของมนุษยชาติต่อระเบียบอันนี้ แม้ว่าจะมีการบิดเบือนทางอุดมการณ์และความขัดแย้งต่างๆ นานา ซึ่งบางครั้งดูเหมือนว่าจะทำให้ความสำนึกมัวไป

ด้วยเหตุผลนี้ พระศาสนจักรคาทอลิก ในขณะที่พยายามปฏิบัติภารกิจในการประกาศความรอดซึ่งมาจากพระคริสต์แต่เพียงผู้เดียว (เทียบ กจ 4:12) อย่างสัตย์ซื่ออยู่นั้น ก็หันหน้าเข้าหาประชาชนทุกคนโดยไม่มีการแบ่งแยก และเชื่อเชิญของพวกเขาให้สำนึกถึงกฎเกณฑ์ของระเบียบธรรมชาติซึ่งควบคุมสังคัมมนุษย์ และกำหนดเงื่อนไขเพื่อสร้างสันติภาพ

พื้นฐานและเป้าหมายของระเบียบสังคัม คือมนุษย์ผู้ซึ่งมีสิทธิที่โอนกันไม่ได้ และไม่ได้มาจากภายนอก แต่เกิดขึ้นจากธาตุแท้ของมนุษย์เอง ไม่มีอะไรหรือใครที่จะสามารถทำลายสิทธินี้ได้และไม่มีการบีบบังคับภายนอกใดๆ ที่จะทำลายมันได้เช่นกัน เพราะมันหยั่งรากอยู่ในความเป็นมนุษย์ที่ลึกซึ้ง ทำนองเดียวกันมนุษย์มิใช่เป็นเพียงผู้ที่อยู่ใต้เงื่อนไขของสังคัม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ แต่เป็นธรรมชาติของมนุษย์ผู้มีจิตวิญญาณ ที่จะมุ่งไปสู่เป้าหมายซึ่งอยู่เหนือ

เงื่อนไขของชีวิตที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่มีอำนาจมนุษย์ใดๆ ที่จะขัดขวางการบรรลุสู่ความเป็นคนของมนุษย์ได้

จากหลักการประการแรก และพื้นฐานของระเบียบสังคมอันนี้ กล่าวคือสังคมมีอยู่เพื่อมนุษย์ นั่น สิ่งที่ตามมาก็คือ สังคมทุกสังคมจะต้องจัดระบบไปในทิศทางที่จะเอื้ออำนวยและช่วยเหลือมนุษย์ให้บรรลุเป้าหมายแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยเสรีภาพอย่างเต็มที่

เสรีภาพเป็นสิทธิพิเศษอันทรงเกียรติที่สุดของมนุษย์ เริ่มต้นจากการเลือกส่วนตัวจริงๆ ที่มนุษย์ทุกคนจะต้องสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองโดยการเลือกด้วยจิตสำนึก แต่ทุกคนจะต้องปฏิบัติตามมโนธรรมของตน ถ้าปราศจากเสรีภาพ การกระทำของมนุษย์ก็จะว่างเปล่าและไร้ค่า

เสรีภาพซึ่งมนุษย์ได้รับจากพระเจ้าผู้สร้างนั้น เป็นความสามารถที่ทรงประทานให้เสมอ เพื่อแสวงหาสิ่งที่เป็นความจริงโดยใช้ปัญญา และรับเอาความดีซึ่งเขาใฝ่ฝันตามธรรมชาติ โดยปราศจากการถูกบีบคั้นอันไม่ควร และปราศจากการบังคับหรือความรุนแรงใดๆ มันเป็นเรื่องของศักดิ์ศรีมนุษย์ที่จะสามารถตอบสนองต่อข้อบังคับทางศีลธรรม ตามมโนธรรมของตนในการแสวงหาความจริง และดังที่สังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 ได้เน้นไว้ว่า "ต้องแสวงหาตามวิธีที่เหมาะสมแก่ศักดิ์ศรีและสภาพทางสังคมของตัวบุคคลมนุษย์" (เสรีภาพในการถือศาสนา, ข้อ 3) และ "ไม่อาจจะยึดเยียดตนเองได้ นอกจากโดยพลังของความจริงเอง" (อ้างแล้ว, ข้อ 1)

เสรีภาพของแต่ละบุคคลที่จะแสวงหาความจริง และแสดงออกซึ่งความเชื่อทางศาสนาของตนนั้น จะต้องได้รับการค้ำประกันโดยเฉพาะในโครงสร้างกฎหมายของสังคม กล่าวคือ เสรีภาพนี้จะต้องได้รับการยอมรับ และยืนยันโดยกฎหมายว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคลที่เพิกถอนไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อปกป้องสิทธิดังกล่าวจากการข่มขู่ทุกชนิดโดยบุคคลหรือกลุ่มทางสังคม หรืออำนาจใดๆ ของมนุษย์ (เทียบ อ้างแล้ว, ข้อ 2)

เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า เสรีภาพของมโนธรรมและเสรีภาพในการนับถือศาสนา มิได้หมายความว่า เราจะเลือกข้อความจริงแบบไม่พิจารณาไตร่ตรอง เพราะมนุษย์ทุกคนถูกบังคับทางศีลธรรมที่จะหาความจริงแท้ ในสังคมที่มีการจัดระเบียบนั้น เสรีภาพดังกล่าวเป็นเพียงการแสดงออกในรูปแบบสถาบันซึ่งกฎเกณฑ์ที่พระเจ้าได้ทรงสถาปนาขึ้น เพื่อว่าสิ่งสร้างของพระองค์จะสามารถรู้ และยอมรับข้อเสนอแห่งพันธสัญญาอันอมตะ และสามารถที่จะสนองตอบพันธสัญญานี้ในฐานะบุคคลที่มีอิสระและรับผิดชอบ

สิทธิทางกฎหมายและทางสังคมในเรื่องเสรีภาพทางศาสนา ซึ่งสัมพันธ์กับส่วนลึกของจิตใจ นั้น เป็นจุดอ้างอิงของสิทธิพื้นฐานอื่นๆ และในทางหนึ่งนั้น ก็กลายเป็นเกณฑ์ในการวัดสิทธิพื้นฐานอื่นๆ ด้วย เพราะเป็นเรื่องของการเคารพต่ออิสระส่วนบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับ และดังนั้นทำให้เราถือตามเสียงมโนธรรมได้ ทั้งในการเลือกส่วนตัวและในชีวิตสังคม รัฐไม่สามารถอ้างถึงอำนาจเหนือความเชื่อมั่นทางศาสนาของบุคคลเลย ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยอ้อมก็ตาม รัฐไม่สามารถอ้างสิทธิโดยมิชอบของตน ที่จะขัดแย้งหรือขัดขวางการแสดงหรือการปฏิบัติศาสนาในที่สาธารณะของบุคคลหรือชุมชนในเรื่องนี้เป็นหน้าที่ของรัฐบาล ที่จะรับประกันว่าสิทธิของแต่ละบุคคลและชุมชนจะได้รับการเคารพอย่างเสมอภาค และในเวลาเดียวกันเป็นหน้าที่ของรัฐบาล เช่นกัน ที่จะคุ้มครองความเป็นระเบียบของสังคมที่เหมาะสม

แม้ในกรณีที่รัฐได้ให้ฐานะทางกฎหมายเป็นพิเศษแก่ศาสนาใดศาสนาหนึ่งก็ตาม รัฐก็มีหน้าที่ที่จะรับประกันว่าสิทธิที่จะมีเสรีภาพตามมโนธรรมนั้นจะได้รับการยอมรับต่อหน้ากฎหมาย และได้รับการเคารพอย่างแท้จริงโดยพลเมืองทุกคน รวมทั้งสำหรับชาวต่างประเทศซึ่งเข้ามาอาศัยในประเทศนั้น แม้ว่าจะเป็นการชั่วคราวก็ตามเพื่อประกอบอาชีพและเพื่อการอื่นๆ ด้วย

องค์กรทางบ้านเมืองไม่อาจตั้งตนขึ้นมาเพื่อแทนที่มโนธรรมของพลเมืองได้ และไม่อาจยกเลิกหรือเข้ามาทดแทนเสรีภาพในการทำกิจกรรมขององค์กรทางศาสนาได้ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดๆ ก็ตาม ระเบียบทางสังคมที่ถูกต้องเรียกร้องทุกคน ทั้งแต่ละคนและกลุ่มให้สามารถแสดงความเชื่อทางศาสนาของตนได้โดยเคารพผู้อื่นอย่างเต็มที่ด้วยเช่นกัน

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 1980 เมื่อข้าพเจ้าส่งสารถึงผู้นำประเทศ ซึ่งได้ลงนามใน *สนธิสัญญาเฮลซิงกิ* นั้น นอกจากเรื่องอื่นๆ แล้ว ข้าพเจ้ายังมุ่งมาดที่จะเน้นว่าเสรีภาพที่แท้จริงในการนับถือศาสนานั้น เรียกร้องให้มีการรับประกันสิทธิในอันที่จะแสดงความเชื่อถือได้ ทั้งในด้านสังคมและในด้านสาธารณะ ตลอดจนสิทธิของการอยู่ในชุมชนศาสนา

ในเรื่องนี้ เมื่อข้าพเจ้าได้กล่าวคำปราศรัยต่อที่ประชุมสมัชชาของสหประชาชาตินั้น ข้าพเจ้าแสดงความเชื่อมั่นของข้าพเจ้าว่า "การเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ ดูเหมือนจะเรียกร้องให้มีการนำเอาสถาบันที่ต้องรับใช้ศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เมื่อมีการถกเถียงหรือตัดสินใจเกี่ยวกับกฎหมายของประเทศ หรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ในหัวข้อเรื่องการใช้เสรีภาพในการนับถือศาสนา" (*AAS*(1979), หน้า 1158)

2. มรดกร่วม

เราจะต้องรับรู้ว่าหลักการที่เราได้กล่าวถึงแล้วนั้น เป็นมรดกร่วมของสังคมบ้านเมืองในปัจจุบันเกือบทุกสังคม รวมทั้งองค์กรของสังคมนานาชาติ ซึ่งเป็นตัวกำหนดบรรทัดฐานที่เหมาะสมด้วย บรรทัดฐานเหล่านี้ได้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในยุคของเรา ดังปรากฏว่าในระยะปีที่ผ่านมามีการถกเถียงที่ถูกต้องและละเอียดลออมากขึ้นทุกครั้งที่ประชุม และในการสัมมนาของบรรดานักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญเรื่องเสรีภาพในการนับถือศาสนาในทุกแง่มุม กระนั้นก็ดีบ่อยครั้งกลับปรากฏว่ามีความเข้าใจไม่ถูกต้องและไม่มีการเคารพอย่างเพียงพอในสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา

ในประการแรก เกิดมีอุบัติเหตุอย่างเหลืออดเหลือทน ซึ่งบางครั้งเป็นผลมาจากความไม่รู้หรือความคิดที่ผิดซึ่งโจมตีปัจเจกชนหรือชุมชน และก่อให้เกิดความขัดแย้ง ความรู้สึกไม่ดีและความเป็นอริต่อกัน ซึ่งทำลายสันติภาพและความผูกพันเพื่อความดีส่วนรวม

ในหลายประเทศ กฎหมายและการปฏิบัติทางด้านการปกครองได้จำกัด หรือที่จริงได้กำจัดสิทธิของศาสนิกชนและกลุ่มทางศาสนา ซึ่งได้รับการยอมรับตามรัฐธรรมนูญ

นอกจากนั้น ที่ยังมีปรากฏอยู่ทุกวันนี้ คือกฎหมายและระเบียบซึ่งมิได้ยอมรับสิทธิพื้นฐานที่จะมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา หรือกฎหมายและระเบียบซึ่งมีข้อจำกัดที่ไม่ชอบธรรมมากมาย ทั้งนี้รวมถึงข้อกำหนดต่างๆ ซึ่งมีลักษณะเลือกที่รักมักที่ชังอย่างเด่นชัด และบางครั้งก่อให้เกิดการเบียดเบียนอย่างเปิดเผย

องค์กรต่างๆ ทั้งสาธารณะและเอกชน ระดับชาติและระดับสากล ได้รับการก่อตั้งขึ้นโดยเฉพาอย่างยิ่งในปีที่ผ่านมา เพื่อปกป้องบุคคลในส่วนต่างๆ ของโลก ที่เพราะความเชื่อทางศาสนาของตนก็ตกเป็นเหยื่อของสถานการณ์ต่างๆ ที่ผิดกฎหมายและเป็นผลเสียต่อครอบครัวมนุษยชาติทั้งมวล องค์กรเหล่านี้ร้องทุกข์และคัดค้านอย่างถูกต้องต่อสาธารณชน แทนพี่น้องชายหญิงของเราซึ่งบ่อยครั้งไม่มีปากเสียงของตนเอง

ในส่วนของศาสนจักรคาทอลิกนั้น ก็ได้พยายามแสดงความเป็นปึกแผ่นเดียวกันโดยสม่ำเสมอกับผู้ที่ต้องทนทุกข์โดยการแบ่งแยกและการเบียดเบียนเพราะความเชื่อของตน ศาสนจักรคาทอลิกทำงานด้วยจิตแน่วแน่ และมั่นคงเพื่อแก้ไขสถานการณ์เหล่านั้น เพื่อการนี้ทางสันตะสำนักได้พยายามที่จะมีส่วนร่วมในการประชุมนานาชาติ ซึ่งทำการพิจารณาถึงการปกป้องสิทธิมนุษยชนและสันติภาพ เราต้องเข้าใจไปในทำนองเดียวกันนี้ถึงกิจการที่สันตะสำนักและผู้แทน

ได้กระทำไปในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองทั่วโลก กิจการเหล่านี้จำเป็นต้องทำอย่างรอบคอบ และเอาใจใส่

3. เสรีภาพในการนับถือศาสนา และสันติภาพ

ทุกคนย่อมตระหนักดีว่ามิติทางศาสนาซึ่งหยั่งรากอยู่ในมโนธรรมของมนุษย์นั้น มีผลกระทบอย่างเด่นชัดต่อเรื่องสันติภาพ และความพยายามใดๆ ก็ตามที่จะขัดขวางหรือข่มขู่การแสดงออกอย่างเสรีนั้นจะก่อให้เกิดผลลบอย่างมหันต์แบบหลีกเลี่ยงไม่ได้ต่อสันติภาพในสังคม

เพียงการพิจารณาอย่างง่าย ๆ ก็ทำให้เราเข้าใจได้ ดังที่ข้าพเจ้าเขียนในสารถึงผู้นำประเทศซึ่งลงนามในสนธิสัญญาเฮลซิงกิ ดังได้อ้างถึงข้างต้นแล้วนั้น เสรีภาพในการนับถือศาสนาซึ่งสัมพันธ์กับส่วนลึกของจิตใจนั้น ย่อมค้ำจุนและเป็นเสมือนเหตุผลของเสรีภาพอื่นๆ และการแสดงออกทางด้านศาสนา แม้ว่าจะเป็นการภายในของจิตใจก็ตาม ย่อมรวบรวมประสบการณ์ทั้งหมดของชีวิตมนุษย์และการแสดงออกทั้งหมดของชีวิต

เสรีภาพในการนับถือศาสนายังมีส่วนอย่างเด่นชัดในการผลิตพลเมืองที่มีเสรีอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะการทำให้การแสวงหาและการยอมรับความจริงเกี่ยวกับมนุษย์และโลกเป็นไปได้นั้น ช่วยให้ผู้แต่ละคนมีความเข้าใจในศักดิ์ศรีของตนอย่างเต็มเปี่ยม มันยังช่วยให้มนุษย์ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบมากขึ้น ความสัมพันธ์กับความจริงอย่างสัตย์ซื่อ เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นของเสรีภาพที่แท้จริง (เทียบ สมณสาสน์ *พระเจ้าผู้ไถ่กู้มนุษย์*, ข้อ 12)

ในแง่นี้ เรากล่าวได้ว่าเสรีภาพในการนับถือศาสนาเป็นวิธีการที่สำคัญมากในการเสริมสร้างสมบูรณภาพทางศีลธรรมของประชาชาติ สังคมบ้านเมืองสามารถไว้วางใจกับศาสนิกชนซึ่งเนื่องด้วยความเชื่ออันลึกซึ้งของเขา เขาจะไม่ยอมอ่อนข้อต่ออุดมการณ์หรือแนวโน้มที่ครอบงำอยู่ แต่ว่าเขาจะพยายามที่จะประพฤติตามความไฝฝืนถึงความจริงและความถูกต้องทุกอย่าง อันเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการได้มาซึ่งสันติภาพ (เทียบ เอกสารสังคายนาวาติกัน ครั้งที่ 2 ว่าด้วย *เสรีภาพในการถือศาสนา*, ข้อ 8)

ยิ่งกว่านั้น โดยการชักนำประชาชนให้มีความเข้าใจใหม่ต่อเงื่อนไขความเป็นมนุษย์ของตนนั้น ความเชื่อทางศาสนาก็นำประชาชนให้มีสัมพันธภาพกับมนุษย์คนอื่นอย่างสมบูรณ โดยอาศัยการให้ตนเองอย่างจริงใจ (เทียบ เอกสาร *พระเจ้าผู้ให้ชีวิต*, ข้อ 59) ความเชื่อ นำประชาชนมาหากัน และเชื่อมสัมพันธ์กัน ทำให้เขาเห็นผู้อื่นเป็นพี่น้องชายหญิงของตน ทำให้เขาสนใจมากขึ้น รับผิดชอบมากขึ้น ใจกว้างมากขึ้นต่อพันธะของตนเองในการแสวงหาความดีส่วนรวม มันมิใช่เป็น

เพียงความรู้สึกพร้อมที่จะร่วมมือกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น เพราะสิทธิของแต่ละคนได้รับการคุ้มครองกัน และปกป้องเท่านั้น แต่มันยังเป็นการดึงเอาแรงจูงใจที่สูงส่งมาจากส่วนลึกที่สุดของมโนธรรมอัน ถูกต้อง เพื่อทำหน้าที่ในการสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมและมีความเป็นมนุษย์มากขึ้น

ในแต่ละประเทศ หรือในแต่ละประชาชาติ ความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้สึกต่อความ รับผิดชอบร่วมกันมีมากขึ้นทุกขณะในปัจจุบัน เช่นเดียวกับที่พระสันตะปาปาปอล ที่ 6 ได้ทรงถาม ไว้ว่า รัฐจะเรียกร้องให้มีความไว้วางใจและการร่วมกันอย่างเต็มที่ได้อย่างไร ในเมื่อสิทธิการแสดง ความเชื่อที่ผิดๆ โดยประกาศว่า ตนเองเป็นอเทวนิยม และยังได้ประกาศภายในกรอบบางอย่างว่า ตนเคารพความเชื่อของบุคคล แต่ในความเป็นจริงกลับมีทัศนคติที่ต่อต้านความเชื่อของพลเมือง ส่วนหนึ่งของตนอยู่ (เทียบ คำปราศรัยต่อนักการทูต, เมื่อวันที่ 14 มกราคม 1978) ในทางตรงกัน ข้าม ควรจะมีการพยายามที่จะรับประกันว่าความขัดแย้งระหว่างทัศนคติทางศาสนาต่อโลก และ ทัศนคติที่ไม่รับรู้พระเจ้า หรือแม้แต่ทัศนคติอเทวนิยม ซึ่งเป็น "นิมิตหมายแห่งกาลเวลา" ในยุคของ เราอันหนึ่งนั้นจะต้องถูกจำกัดลงในขอบเขตของความเสมอภาคและความเคารพโดยไม่ทำลาย สิทธิพื้นฐานของมโนธรรมของชายหญิงที่ดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้แต่อย่างใด (เทียบ คำปราศรัยของ พระสันตะปาปาโยฮัน ปอล ที่ 2 ต่อสมัชชาสหประชาชาติ, เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 1979, ข้อ 20)

นอกเหนือจากสถานการณ์ของสงครามและความยุติธรรมที่ยังคงดำรงอยู่นั้น เรายังพบว่า ในปัจจุบันนี้มีขบวนการที่มุ่งรวมประชาชาติและประเทศต่างๆ ให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ในระดับ ต่างๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ฯลฯ แนวโน้มนี้ซึ่งดูเหมือนจะหยุดยั้งไม่ได้ แต่ก็พบ กับอุปสรรครุนแรงและต่อเนื่องนั้น ได้รับการกระตุ้นอย่างลึกซึ้งและสำคัญยิ่งจากความเชื่อทาง ศาสนา ความเชื่อทางศาสนาที่แหล่ส่งเสริมความเข้าใจและการคืนดีกัน โดยงดใช้วิธีการรุนแรง ในการแก้ไขความขัดแย้งและโดยการให้การศึกษาเพื่อความเป็นปึกแผ่นฉันพี่น้องและเพื่อความรัก และยังสามารถหยิบยื่นขุมพลังใหม่ทางศิลปกรรมให้แก่ข้อยุติต่อปัญหา ซึ่งมนุษย์สมัยนี้ดูเหมือน อ่อนแอและไร้พลังที่จะแก้ปัญหานั้น

4. ความรับผิดชอบของศาสนิกชน

หน้าที่ของรัฐในเรื่องการใช้สิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนานั้น ควบคู่ไปกับความรับผิดชอบ ที่ชัดเจน และใหญ่หลวงของชายหญิง ที่มีต่อการแสดงความเชื่อทางศาสนาของแต่ละคนและต่อ องค์การและชีวิตของชุมชนที่ตนสังกัดด้วย

ประการแรก ผู้นำขององค์กรทางศาสนามีพันธะที่จะทำการสอนโดยไม่ยินยอมให้ตนตกอยู่ในเงื้อมมือของผลประโยชน์ส่วนตัว หรือผลประโยชน์ทางการเมืองหรือสังคม และสอนโดยวิธีทางที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของการอยู่ร่วมกันโดยสันติและการเคารพในเสรีภาพของแต่ละคน

เช่นเดียวกัน ผู้ที่นับถือศาสนาต่างๆ ควรจะแสดงความเชื่อของตน และจัดพิธีกรรมรวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ในแง่ส่วนตัวและส่วนรวม โดยเคารพสิทธิของผู้อื่นที่ได้นับถือศาสนานั้นหรือมิได้นับถือศาสนาอะไรเลย

และโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพนั้น มนุษยชาติมีความใฝ่ฝันสูงสุดที่จะให้ชุมชนทางศาสนาแต่ละชุมชน และศาสนิกแต่ละคนได้ทดสอบความจริงใจในพันธะของตน ที่จะเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นกับพี่น้องชายหญิงของตน ไม่มีสมัยใดเหมือนกับสมัยนี้ที่โลกกำลังมองศาสนาต่างๆ ด้วยความคาดหวังในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพ

ในเวลาเดียวกัน มีเหตุผลที่ชื่นชมว่าทั้งผู้นำขององค์กรทางศาสนาและศาสนิก กำลังแสดงความสนใจอย่างลึกซึ้งมากขึ้น และแสดงความปรารถนาที่มีชีวิตชีวามากขึ้น ในอันที่จะทำงานเพื่อสันติภาพ ความมุ่งมาดอันนี้จะต้องได้รับการสนับสนุน และประสานงานอย่างเหมาะสม เพื่อเสริมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อการนี้จำเป็นจะต้องลงลึกไปถึงราก

นี่คือสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อปีกลายที่อัลซีซี ผู้นำศาสนาใหญ่ๆ ของโลก มาชุมนุมกันตามคำเชิญฉันพี่น้องของข้าพเจ้า เพื่อยืนยันร่วมกันต่อพันธะในการสร้างสันติภาพ ในขณะที่ยังคงซื่อสัตย์ต่อความเชื่อทางศาสนาของตน

ด้วยจิตตารมณ์แห่งอัลซีซี บัดนี้ได้เกิดมีประเด็นของพรสวรรค์ที่ผูกพันและเรียกร้องเรา เป็นพรสวรรค์ซึ่งจะต้องมีการบำรุงรักษาและทำให้เจริญงอกงามขึ้น เพื่อร่วมกันเลิกละการข่มขู่ทางอุดมการณ์และความรุนแรง โดยการยอมรับกันและการเคารพกัน ส่งเสริมสถาบันและวิธีการที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน ตลอดจนสนับสนุนการร่วมมือกันระหว่างประชาชาติและประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาเพื่อสันติภาพนั้น นอกจากคำมั่นถึงความจำเป็นและความหวังที่จะปฏิรูปโครงสร้างแล้วยังมีอะไรที่เหนือกว่าอีก นั่นก็คือ สันติภาพต้องการให้มีการเปลี่ยนจิตเปลี่ยนใจเสียก่อน

5. พันธะของผู้ที่เป็นศิษย์ติดตามพระคริสต์

เรารับรู้ด้วยความชื่นชมว่า ในระหว่างคริสตจักรและชุมชนพระศาสนจักร กระบวนการนี้ได้เกิดขึ้นแล้วอย่างน่าชื่นชม ข้าพเจ้าใคร่ที่จะแสดงความหวังว่าสิ่งนี้จะยังคงได้รับการกระตุ้น

ตลอดเวลา และจะขยาย และนำมาซึ่งการร่วมกระบวนการอย่างกว้างขวางของผู้ที่นับถือศาสนาต่างๆ ในโลก ในท่ามกลางการทำทนายอย่างใหญ่หลวงของสันติภาพ

ในฐานะที่เป็นชุมพวาบาลของศาสนจักรสากล ข้าพเจ้าจะบกร่องต่อหน้าที่ หากมิได้กล่าวในนามของสิทธิอันเปลี่ยนแปลงไม่ได้ของพระวรสารที่ต้องประกาศ "แก่สิ่งสร้างทั้งมวล" (มก 16:15) และหากข้าพเจ้าจะไม่กล่าวซ้ำว่า พระเจ้าได้ทรงสั่งให้สังคมบ้านเมืองรับใช้มนุษย์ ผู้ซึ่งมีเสรีภาพที่จะแสวงหาและได้มาซึ่งความจริง พันธะต่อความจริง ต่อเสรีภาพ ความยุติธรรม และสันติภาพ เป็นเครื่องหมายของผู้ที่เป็นศิษย์ติดตามพระคริสตเจ้า เพราะเรายึดถือในหัวใจของเราด้วยความมั่นใจว่า พระบิดาเจ้า โดยอาศัยพระบุตรของพระองค์ ซึ่งถูกตรึงกางเขน ผู้ซึ่ง "เป็นสันติภาพของเรา" (อฟ 2:14) นั้น ได้ทำให้เราเป็นประชาชาติใหม่ซึ่งมีเงื่อนไขว่าต้องมีเสรีภาพแห่งบุตรของพระเจ้า และมีบัญญัติแห่งความรักฉันพี่น้อง

ในฐานะที่เป็นประชาชาติของพันธสัญญาใหม่ เราเห็นว่า เสรีภาพของเรามีการแสดงออกที่สูงสุดโดยการยอมรับเสียงเรียกจากพระเจ้ามาสู่ความรอด และเราพร้อมกับอัครสาวกยอห์น ในการประกาศว่า "เรารู้และเชื่อในความรักที่พระเจ้าทรงมีต่อเรา" (1 ยน 4:16) ความรักซึ่งแสดงออกมาทางพระวจนาดลที่ทรงเสด็จมาบังเกิดเป็นมนุษย์ การมองดูโลกใหม่ วิธีการใหม่ที่จะเข้าหาพี่น้องของเรา วิธีทางใหม่ที่จะดำรงชีพเป็นเชื่อแบ้งในสังคม เหล่านี้หลังไหลมาจากกิจการแห่งความเชื่อที่มีอิสระ และที่บันดาลให้รอดพ้น มันเป็น "บัญญัติใหม่" (ยน 13:34) ซึ่งพระอาจารย์ได้มอบให้แก่เรา มันเป็น "สันติภาพของพระองค์" (เทียบ ยน 14:27) ที่ทรงมอบให้แก่เรา มิใช่เป็นสันติภาพของโลกที่ไม่สมบูรณ์

เราต้องเจริญชีวิตเสรีอย่างครบครันและอย่างรับผิดชอบ เสรีภาพนี้เรามีในฐานะที่เป็นลูกของพระเจ้า และมันเปิดตาไปสู่โลกทัศน์ที่เหนือกว่า เราจะต้องผูกพันตัวเราเองด้วยสิ้นสุดกำลังเพื่อเจริญชีวิตตามบัญญัติใหม่ ยอมให้ตัวเราถูกส่องสว่างด้วยสันติภาพซึ่งเราได้รับมอบมาและฉายแสงสันติภาพนี้ออกไปรอบๆ ตัวเรา พระอาจารย์ได้ทรงเตือนเราว่า "ด้วยการทำเช่นนี้ มนุษย์ทุกคนจะรู้ว่าท่านเป็นศิษย์ของเรา" (ยน 13:35)

ข้าพเจ้าตระหนักเป็นอย่างดีว่า พันธะอันน่าเกรงขามนี้อยู่นอกเหนือพลังอันน้อยนิดของเรา เราคริสตชนต้องรับผิดชอบต่อสักเท่าใดถึงการแตกแยกและความเข้าใจผิดกันมากมาย และยังมีเหลืออีกมากมายเท่าใดเล่าที่เราจะต้องสร้างขึ้นในจิตใจของเราเอง ในครอบครัวและชุมชนของเรา ภายใต้ธงชัยของการคืนดี และเมตตาจิตฉันพี่น้อง และเราต้องยอมรับว่า สภาพการของโลกไม่ได้ทำให้ภาระหน้าที่อันนี้ง่ายขึ้นเลย ความเย้ายวนให้ใช้ความรุนแรงยังมีอยู่เสมอ ความเห็นแก่ตัวลัทธิวัตถุนิยม และความลำพองทำให้มนุษย์มีเสรีภาพน้อยลง และทำให้สังคมปิดแคบต่อการ

เรียกร้องให้มีภราดรภาพ จะอย่างไรก็ตาม เราจะต้องไม่ทอดทิ้ง พระเยซูเจ้า พระอาจารย์และพระเจ้าของเรา ยังคงอยู่กับเราเสมอ จวบจนวาระสุดท้าย (เทียบ มธ 28:20)

ข้าพเจ้าขอส่งความคิดถึงด้วยความรักอย่างพิเศษ มายังพี่น้องชายหญิงซึ่งถูกลิดรอนเสรีภาพในการแสดงความเชื่อแบบคริสตชนของตน ถึงทุกคนที่ทนทุกข์ต่อการเบียดเบียนเพราะนามของพระคริสต์ ถึงผู้ที่ต้องทนทุกข์ต่อการปฏิเสธและถูกกดให้ต่ำลงเพื่อพระองค์ ข้าพเจ้าต้องการให้พี่น้องชายหญิงของเราเหล่านี้รู้สึกว่ เราอยู่ใกล้ชิดกันทางจิตใจ มีความเป็นปึกแผ่นเดียวกัน และได้รับความบรรเทาด้วยคำภาวนาของเรา เรารู้ว่าการเสียสละของพวกเขา トラบเท่าที่เชื่อมโยงกับการเสียสละของพระคริสต์นี้ มีผลเป็นสันติที่แท้จริง

พี่น้องชายหญิงในความเชื่อ พันธะต่อสันติภาพเป็นมรดกอันหนึ่งซึ่งในปัจจุบันนี้ทำให้เราได้รับความเชื่อถือในสายตาของโลก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสายตาเยาวชน การทำทลายอันใหญ่หลวงที่เผชิญหน้ามนุษยยุคปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นการทำทลายเสรีภาพที่แท้จริงของเขานั้น มีอยู่ในบุญลาภแห่งพระวรสาร "บุญลาภแก่ผู้สร้างสันติภาพ" (มธ 5:9)

โลกต้องการสันติภาพ โลกกระหายสันติภาพอย่างแรงกล้า ให้เราภาวนาให้มนุษยชายหญิงทุกคนที่มีเสรีภาพในการนับถือศาสนานั้น ได้ดำรงชีวิตอยู่ในสันติภาพเทอญ

จากวาติกัน 8 ธันวาคม 1987

พระสันตะปาปาจอห์น ปอล ที่ 2